

Skoleklassen er også et fodboldhold

'Fodbold Fulton' giver fodboldglade drenge en mulighed for at bruge fodbold som løftestang til at lære boglige fag, til at udvikle sig som mennesker og til at blive stærke holdspillere. Projektet sprænger rammerne for den åbne skole, men illustrerer på glimrende vis hvordan det at indtænke elevernes interesser gør en stor forskel i forhold til både den faglige og personlige udvikling.

(Foto: Lise Kissmeyer)

” Det her er bedre end på den gamle skole. Jeg har ikke så nemt ved dansk og har læseproblemer. Men det her er rigtig godt for mig. Det er fedt at forbinde skolen med fodbold. Det giver mig lyst til at begynde på en frisk. Det er rigtig fedt!”

Kalle, Fodbold Fulton 7. klassen på Bakkegårdsskolen, Gentofte

Målet med Fodbold Fulton-klasserne var fra begyndelsen at give drenge med meget bold i blodet – og måske en del udfordringer at kæmpe med – en mulighed for at komme godt igennem folkeskolen. Efter otte års forberedende arbejde blev projektet til virkelighed i 2013.

Der er mange partnere i projektet. Gentofte Kommune har støttet op om projektet, Hellerup Idrætsklub (HIK) har lagt klub til, DBU har givet klasse-holdet dispensation til at deltage i turneringen, og Bakkegårdsskolen har åbnet dørene for denne særlige klasse, hvor tre faste gennemgående lærere også har været drengenes fodboldtrænere.

Første kuld er sendt godt videre

”Det var et af de mest stolte øjeblikke i mit liv,” fortæller projektets bagkvinde, Christina Wex, om afslutningsfesten i juni 2016, hvor den første Fodbold Fulton-klasse forlod 9. klasse med både karakterer, indstilling og lyst til at uddanne sig videre. Det havde ellers ikke ligget i kortene hos alle de 18 drenge, der havde meldt sig til pilotprojektet.

Ikke så sært at projektets frontkæmper var stolt. Der er tale om en entydig succes, og derfor er pilotprojektet nu gået over til at blive et etableret projekt. I august 2016 stillede 19 nye drenge op for at begynde i 7. klasse på Bakkegårdsskolen.

Christina Wex er nu officielt knyttet til projektet og ansat cirka en dag om ugen til at bygge bro mellem projektets forskellige aktører; elever og lærere i klassen, skolen, der er en del af, kommunen, fodboldklubben HIK, sponsorer og fonden, der står bag. Pilotprojektet viser, at det kræver en ildsjæl at tage sig af alle de små og store praktiske ting, som er afgørende for et projekts succes.

Adoption af Laudrups gode idé

Christina Wex fortæller om baggrunden for projektet:

”Jeg går meget op i at skabe den gode klubfølelse, jeg blev både holdleder og arrangerede fester og startede mit eget damefodboldhold som 42-årig. Og så skulle jeg jo også lige lære at spille selv. Da jeg på et tidspunkt hørte Brian Laudrup og Lars

Høgh snakke om deres oprindelige idé med at lave et særligt fodboldopholdssted for utilpassede unge sammen med nu afdøde Mogens Frohn 'Fulton' Nielsen, så tænkte jeg straks, at det skulle jeg da være med til at udvikle. På det tidspunkt var de ikke kommet så langt med projektet, men de havde gjort sig den afgørende erfaring, at når drengene var til fodbold, så rettede de sig efter reglerne, mens det var noget helt andet, når de var uden for banen.

Den erfaring byggede jeg videre på. Jeg fik fat i Svend Erik Schmidt, en læringspecialist, og fik ham til at udvikle materiale med udgangspunkt i de forskellige læringsstile, der bruger fodbold som vej til læring. Hvor drengene skal lære via kroppen. Derefter fik vi samlet 10 dygtige mennesker med vidt forskellig baggrund, der kom til at udgøre vores fondsbestyrelse," fortæller forfatteren, journalisten og iværksætteren, der tidligere har modtaget 'Du gør en forskel-prisen'.

Første kuld er sendt godt videre

Bakkegårdsskolen havde i forvejen en folkeskole med en eliteidrætsordning, og man vedtog derfor at lave et treårigt pilotprojekt med en 7. klasse, der på én gang skulle være en skoleklasse og et fodboldhold med træning i skoletiden. De tre gennemgående lærere skulle også være drengenes trænere.

Det krævede et stort frivilligt arbejde at få projektet til at lykkes. Det var Christina Wex, der tog rundt på alle skoler og foreninger for at hænge plakater op og dele brochurer ud. Det krævede en målrettet indsats at få spredt kendskabet til projektet ud, så det var også vigtigt at få udgivet artikler i de lokale aviser og samtidig finde sponsorer til spilletøj m.m.

På jagt efter gode mennesker

Der skulle ansættes tre lærere/trænere, der kunne dække det de fleste fag. Det endte med et stort ansættelsesudvalg, fordi der skulle sidde folk med repræsentanter for de mange partnere. Det vigtigste ansættelseskriterium var 'gode mennesker', og det lykkedes for udvalget at ansætte tre meget kompetente og engagerede lærere, der kastede sig ind i projektet med stor entusiasme. De var klar til et noget anderledes job, hvor de mere eller mindre skulle stå til rådighed 24-7, og hvor der skulle være en tæt løbende kontakt mellem lærere og forældre.

Da drengene afsluttede 9. klasse tre år senere, klarede alle 18 elever eksamen med gode karakterer. Halvdelen af klassen skulle på efterskole, den anden halvdel læse videre på HTX eller STX, og én ville i kokkelære.

En hverdag med nærhed nonstop

Nick Christensen, lærer, har været tilknyttet projektet i halvandet år. Han vurderer, at projektet giver markant anderledes vilkår for både elever og lærere:

”Vi har en meget anderledes hverdag – mest af alt, fordi vi som kolleger er meget tæt på hinanden. Det er godt, positivt og gavnligt. Vi brænder alle tre for det, og vi kan evaluere og sparre med hinanden undervejs, selvom vi har hver vores stil og rolle med forskellige tilgange, og at vi underviser forskelligt. Vi er meget tæt på drengene og lærer dem hurtigt at kende, men de kan også synes, at det er irriterende, at vi er så tæt på, og vi er over dem hele tiden. I den her klasse kan de ikke gemme sig. De piber mest, fordi de bliver fysisk trætte, og fordi de bliver presset fagligt. På det første hold gik der en periode frem til påske, hvor de var trætte, og et par af dem havde ligefrem lyst til at stoppe. Vi aftalte, at de skulle blive ved til sommer, og til den tid var der ingen af dem, der havde lyst til at stoppe.”

Denne formiddag i Gentofte er det Vitus, der har ondt i knæet, så han står og kigger på træningen sammen med Kalle. Han bekræfter, at det kan være lidt af en voldsom oplevelse at komme fra en almindelig klasse og over i Fodbold Fulton-klassen:

”Jeg er meget træt. Det er tit, at jeg sover allerede klokken otte om aftenen, og jeg har svært ved de lange dage med mange aktiviteter. Nogle dage slutter skolen klokken 15.30, træningen begynder klokken 16, og måske er der også noget om aftenen. Men jeg prøver bare at slappe af, når jeg overhovedet kan. Jeg er glad for at være her, og jeg tror bare, man skal vænne sig til det,” forklarer Vitus.

De oplever, at læreren 'vil dem det godt'

Skolens fodboldtræning foregår på GVI's anlæg tæt på skolen, og drengene cykler, går eller løber på løbehjul, når de skal ned til træningen. Det gør de også denne sensommerdag. De hilser på Christina, inden de går ind for at klæde om. Det er lærerne Jesper 'Skipper' Walbum og Peter Rømer, der tager sig af træningen på banen i dag, mens den tredje lærer, Nick Christensen, filmer og fortæller om

projektet på sidelinjen:

”Vores klasse har haft en meget lav fraværsprocent. Vi er altid to lærere, og klassen har aldrig haft vikar. Det vigtigste for os er, at eleverne er her! At de møder op hver dag. Når bare de kommer, så skal vi nok forme dem og få lært dem alt det, de skal lære de næste tre år. Vi har mange drenge med forskellige faglige udfordringer, men mange af dem ville ikke være blevet ’opdaget’ i en almindelig klasse. Det er søde drenge, der ikke laver ballade, men fordi vi er så tæt på drengene, så ser vi deres faglige og personlige udfordringer. Vi er tæt på dem og støttet dem i deres udvikling. De får lært noget, og vi får gradvist fyldt dem op. Vi lader giver dem også ro og justerer løbende deres lektiemængde, ligesom vi differentierer mellem, hvor meget og hvad de får for. Her behandler vi ikke alle ens, men tager udgangspunkt i hver enkelt elev, så de rykker i det tempo, de har behov for. Det er godt for dem, for de lærer at slappe af og er derfor åbne over for at lære noget nyt. I det første projekt oplevede vi, at mange af eleverne var skeptiske i forhold til os som lærere, fordi de havde mange dårlige erfaringer med fra deres hidtidige skoletid. Med tiden blev de trygge i den tætte kontakt, og det blev til en ’wauw-oplevelse’ for dem, da de opdagede, at læreren faktisk ville dem det godt.”

De lærer at hive hinanden med

Mens Nick fortæller, er drengene fra den nystartede 7. klasse gået i gang med træningen, først lidt boldøvelser og så lidt spil i en afslappet, men koncentreret atmosfære. De har været i skole nogle timer, og de skal tilbage igen til bøgerne, men træning på det her tidspunkt er det perfekte afbræk.

Efter træningen samles de tre lærere foran omklædningsrummet, hvor de samtidig holder styr på, at alle drengene går i bad, for det er en vigtig fælles aktivitet – udover at det er et ’must’, når man har dyrket sport og svedt.

De sludrer med Christina om forskellige små og store issues. Christina kigger tit forbi, så der er en tæt kontakt løbende. Når drengene spiller kamp, er det en oplagt måde at mødes på, og her kan forældrene også komme til lærerne. Det betyder i praksis, at i stedet for at der er forældremøder to gange om året, så er der en anden slags forældremøde hver fredag aften, når der er kamp.

Læreren 'Skipper' uddyber fordelene ved klassens særlige skema:

"Drengene finder ro i denne model til forskel fra en normal skoledag. Det hjælper dem, at de har udsigt til at spille bold. Så er de sikre på, at det bliver en fed dag. Samtidig vokser deres selvtillid på banen, og vi gør meget for at sætte gang i deres gruppedynamik. Det styrker deres sammenhold. Vi italesætter, at 'de er et hold, og alle skal være med, og de bedre skal løfte for de andre'. Vi gør en stor dyd ud af det. At de skal løfte i flok.

"Det er fint at hjælpe hinanden. Vi har fået at vide, at vi skal gøre hinanden gode. Det giver god mening," fortæller Vitus, når han skal forklare, hvordan han og vennerne har det med det. Og det lyder som om, at han mener det og giver et godt eksempel: *"Der er en med i klassen, der kun har spillet i et halvt år. I starten var jeg i tvivl, om jeg skulle spille til ham. Men det gjorde jeg, og nu er han kommet godt med i spillet."*

Trygheden fra banen bringes over i klassen

Der er stor niveauforskel på drengene både fagligt og fodboldmæssigt. Men det oplever lærerne ikke som et problem – snarere som en god og lærerig udfordring for drengene.

"Den tryghed, de finder her, hjælper dem. Selvom de ikke er de bedste, så tør de godt stille op og stå ved sig selv. De ved, at de spiller sammen med nogle, der hjælper dem. De anerkender det og tager det til sig. Selvom en anden ikke spiller så godt, så kan han være en god kammerat. Vi prøver at tage oplevelserne fra banen med i klassen. De skal turde sige det, hvis der er noget, de synes er svært i klassen. Det bliver legalt og tilladt i forhold til hinanden," fortæller Skipper.

Kalle, der står på sidelinjen ved dagens træning er ærlig, da han skal forklare, hvad den specielle måde at gå i skole på, har betydet for ham:

"Det her er bedre end på den gamle skole. Jeg har ikke så nemt ved dansk og har læseproblemer. Men det her er rigtig godt for mig. Det er fedt at forbinde skolen med fodbold. Det giver mig lyst til at starte på en frisk. Det er rigtig fedt," fortæller Kalle og fortsætter med at fortælle om, hvordan det var at begynde et helt nyt sted:

”Alle var jo nye i klassen, men jeg kendte alligevel mange fra fodbold og klubben, så det var nemt at komme ind i. Jeg var meget genert, men jeg vænnede mig hurtigt til det og faldt til. Det hjælper meget, når du skal ud og spille fodbold sammen midt på dagen.”

Drengerøvs kultur og plads til fodboldleg

Christina Wex kunne registrere en enorm personlig udvikling hos drengene i det første projekt. De begyndte med at være indadvendte og usikre, men på alle parametre rettede de sig op og kom til at fylde meget mere. Selvom første projekt var en succes, var der dog ikke kø til projekt nummer to. Det skyldes nok, at kendskabet til projektet trods løbende omtale stadig ikke er stort. Projektet må ikke rekruttere direkte på skolerne – kun informere via skolernes egen ledelse. I den nye klasse er der 19 elever. Alle, der søgte, kom ind. Det var held i uheld, for det viser, hvor svært det er at komme ud med idéen – men på den anden side undgik man at skulle lave den svære øvelse og vælge nogle fra.

”Vi vil jo prioritere de drenge, der har et reelt behov, hvis vi skulle vælge. Men vi vil også gerne have de drenge med, som ikke har nogen umiddelbare udfordringer, men blot er drevet af lysten til at spille fodbold. De er med til at trække hele sammenhængen i en positiv retning. Derfor er det vores ønske at blande disse drenge med drenge, der har forskellige vanskeligheder, f.eks. ordblindhed, sociale problemer eller ADHD for at vise, at fodbolden kan skabe det nødvendige sammenhold og løfte alle. Undervisningen differentieres takket være tilstedeværelsen af to lærere i alle timer, så alle elever bliver dygtigere uanset deres udgangspunkt. Ved både at være en skoleklasse og et fodboldhold er der to baner at spille på, og det giver hver elev større chance for at føle sig som en succes. En dreng, der føler sig udfordret i klassen, får løftet både sin egen selvopfattelse og klassekammeraternes respekt, hvis han til gengæld er dygtig på fodboldbanen. Og omvendt. Vores erfaring er også, at det er en lettelse for drengene, at der ingen piger er i klassen, så de ikke skal konkurrere med de ofte artige og dygtige piger. Her kan der udvikle sig en ren ’drengerøvs kultur’, hvor fodbold bliver det centrale, og hvor det er tilladt at være drenget og umoden, indtil man er klar til at være noget andet,” forklarer Christina Wex.

Fodboldtræningen har fået en endnu større betydning i den nye klasse. Det sportslige niveau er højnet, fordi der er mange rigtig gode fodboldspillere i klassen. Mange af

drengene træner tre gange med skolen, tre gange med klubben og spiller en-to kampe om ugen.

Boglig viden og sociale færdigheder indlæres med afsæt i fodbold

”Vi ønsker, at alle skal være med, og at de får succesoplevelser. Dem, der er gode i forvejen på fodboldbanen, har jo rigeligt at se til. Her er det derfor andre ting, der er i fokus – her skal de lege med bolden og bare nyde glæden ved at spille. Træningen i Fodbold Fulton er kun teknisk, og der er ingen hård fysisk træning. Det er ligesom deres ’frie fodboldrum’. Vi dyrker sjov og glæde, og drengene kommer til at spille en masse forskellige positioner på banen, hvor de i deres klubber ofte er låst på én bestemt. De nyder at få lov til at lege, og der er smil på læben til træningen her,” fortæller læreren Nick.

Drengenes glæde ved fodbolden bliver i høj grad også udnyttet i skolesammenhæng. Læringen bliver sat i et fodboldperspektiv, når det kan lade sig gøre og giver mening. Hvis de skal lære procentregning, sker det måske med udgangspunkt i Premier League-tabellen, for på den måde bliver undervisningen motiverende og vedkommende. Og når de skal lære geometri, sker det på fodboldbanen, hvor de måler skudvinkler. Læringen får en helt ny betydning, når de på egen krop kan mærke, hvorfor det er svært at score fra en ’spids vinkel’.

I dansk laver de analyser af fodboldkampe ud fra berettermodellen med ’point of no return’, og i engelsk får de lov at optræde som deres yndlingsfodboldspiller og fortælle om sig selv – på engelsk, naturligvis. Lærerne erkender, at de stadig arbejder med at få det fodboldrelaterede integreret i undervisningen i den grad, de drømmer om, for det kræver ekstra forberedelse, men de bruger ofte Svend Erik Schmidts kompendium. Undervisningsforberedelserne bliver gemt, så det med tiden bliver nemmere og nemmere at finde de gode fodbold-tilgange til undervisningen.

Projektet har stort fokus på at sætte ord på de overførselsværdier, der er fra klasseværelset til banen – og omvendt. Det gælder både i forhold til de faglige, de individuelle og sociale kompetencer som eleverne gerne skulle have med sig fra projektet. Nick Christensen udtrykker det på denne måde:

”Vi forsøger at skabe en tryghed både i klassen og på fodboldbanen, som gør, at drengene tør stå ved sig selv, også når de ikke er de bedste. De ved, at de spiller sammen med nogle, der hjælper dem på banen – og på samme måde skal de have

tillid til, at deres klassekammerater vil dem det bedste i undervisningen, og at de kan hjælpe hinanden til at blive dygtigere. Vi prøver at tage oplevelserne fra banen med ind i klassen. De skal turde sige det, hvis der er noget, de synes er svært. Det skal være legalt og ufarligt i forhold til hinanden.”

Fodbold Fulton er et projekt, der viser de unikke muligheder, der ligger i at tænke elevernes passion ind i skoledagen og anvende passionen som løftestang i forhold til, at drengene lærer de faglige, individuelle og sociale kompetencer der er nødvendige for at kunne klare sig videre i uddannelsessystemet og livet.

Muligheder og udfordringer:

Muligheder:

- Projektet viser det store potentiale, der ligger i at tænke eleverne interesser ind i skolen – specielt i forhold til dem der er udfordret, ikke har knækket skolekoden m.v.
- Det viser, hvilken forskel en ildsjæl kan gøre i forhold til at tænke tingene lidt anderledes – også i forhold til mindre projekter end det ovenfor beskrevet.

Udfordringer:

- Det er et stort projekt, der kræver gode personlige matches mellem ildsjæle, skoleledere, forvaltningsfolk m.v.

FAKTA OM PROJEKTET

HVOR OG HVORNÅR

På Bakkegårdsskolen har de en 7. klasse, der kun består af fodbold drenge. De træner fodbold tre gange om ugen i skolen og spiller kamp cirka en gang om ugen. Pilotprojektet kørte i 7. til 9. klasse fra 2013 til 2016. Nu er projektet blevet godkendt, og en ny 7. klasse med 19 elever begyndte i sommeren 2016.

INITIATIVTAGER

En ildsjæl fik samlet mennesker og opbakning og fik derefter skole, klub og kommune med på idéen.

DAGLIG LEDELSE/UNDERVISNING

Tre lærere/trænere udgør sammen med initiativtageren Christina den daglige ledelse. Bag projektet står en fond.

ØKONOMI

Kommunen støtter den særlige lærer-træner-ordning med et ekstra årsværk i klassen, således at der altid er to lærere i klassen. Derudover handler meget af ildsjælens arbejde om at skaffe støtte til tøj, ture og lignende.

FREMTIDSPERSPEKTIVER

Kommunen vil gerne lave flere projekter af denne slags og vil gerne prøve at overføre projektets koncept til andre aktiviteter som musik, teater, håndbold og lignende.

Christina Wex vil gerne etablere tilsvarende projekter i kommuner over hele landet med udgangspunkt i det nu udviklede koncept.